

Vyhodnotenie etnologickej súťaže MJARTANOVO SEBEDRAŽIE 2021

Z hornonitrianskej obce Sebedražie pochádza nestor slovenskej národopisnej vedy a prvý profesionálny etnograf na Slovensku – PhDr. Ján Mjartan, DrSc.

Projekt Mjartanovo Sebedražie je pomenovaný práve po Dr. Jánovi Mjartanovi. **Etnologická súťaž** je určená pre bádateľov, ktorí uskutočňujú výskumy v oblasti duchovnej či materiálnej kultúry na profesionálnej i amatérskej báze. Koná sa každý tretí rok. Mjartanovo Sebedražie je jednou z foriem, ktorou je možné výsledky etnologickej práce a niekoľkoročné bádanie spopularizovať a vyzdvihnúť.

Hlavným organizátorom 6. ročníka tohto projektu je Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja. Spoluorganizátormi sú obec Sebedražie a Hornonitrianske múzeum v Prievidzi. Hlavným partnerom podujatia je Fond na podporu umenia. Podujatie v rámci projektu „Podajme tradíciu našim nasledovníkom“ podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia. Zhotovenie pamätných medailí podporila Oblastná organizácia cestovného ruchu – Región HORNÁ NITRA – BOJNICE, aktivita je realizovaná s finančnou podporou Ministerstva dopravy a výstavby SR.

Tohtoročné kolo súťaže sa konalo pod odbornou záštitou Katedry manažmentu kultúry a turizmu Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. **Zloženie odbornej poroty** na hodnotenie kvalitatívnej úrovne prihlásených prác: predsedníčka poroty doc. Mgr. Silvia Letavajová, PhD. a členovia poroty Mgr. Katarína Nádaská, PhD. A doc. PhDr. Marián Žabenský, PhD.

Svoje práce mali možnosť prihlásiť záujemcovia z radov laických aj profesionálnych výskumníkov alebo skupín jednotlivcov, ktorí ich realizovali v oblasti etnologickeho výskumu napríklad pre potreby štúdia, kronikárstva, zberateľstva alebo prípravy populárno-náučného, či odborného textu. Do tohtoročného kola sa prihlásilo celkovo 20 prác, z ktorých jedna bola vylúčená pre nesplnenie formálnych kritérií súťaže a druhá bola podaná ako nesúťažná práca.

Dňa 5. 5. 2022 sa uskutočnilo slávnostné vyhodnotenie celoslovenskej súťaže v etnologickom výskume MJARTANOVO SEBEDRAŽIE v kultúrnom dome v Sebedraží, kde boli vyhlásení víťazi. Súčasťou programu bolo vystúpenie **Združenia autentického folklóru POHRONCI** a **slávnostné uvedenie pamätnej medaily Jána Mjartana** pri príležitosti 120. výročia jeho narodenia. Ján Mjartan sa narodil 5. 5. 1902.

1. kategória – práca v oblasti etnologickeho výskumu – profesionálni výskumníci

Cenu Jána Mjartana, ktorá je považovaná za hlavnú cenu, bola udelená práci **PÍSANKA S PESNIČKAMA** autorky PhDr. Andrei Jágerovej za najvyššiu úroveň vedeckého spracovania publikácie o tradičných piesňach, metodologicky kvalitne spracovaný materiál publikovaný v originálnom a reprezentatívnom dizajne.

Cenu riaditeľa Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi získala práca **PAMÄŤOVÉ INŠTITÚCIE AKO POMOC PRI VÝSKUME TRADIČNÉHO ODIEVANIA / NA PRÍKLADE TRADIČNÉHO ODEVU V OBCI ÚPOR** od Múzea a Kultúrneho centra južného Zemplína v Trebišove a autorky Júlie Marcinovej za pôvodnú vedeckú publikáciu a metodologický prínos do oblasti spracovania témy tradičného odievania.

2. kategória – práca v oblasti etnologickeho výskumu – laickí výskumníci

Cenu starostky obce Sebedražie udelili filmovému dokumentu **SLAMIENKÁR** autorov z Centra tradičnej kultúry v Myjave za aktivity orientované na rekonštrukciu a ochranu zaniknutých javov tradičnej lokálnej kultúry.

Cena riaditeľky RKC v Prievidzi bola venovaná publikácii **KATOLÍCKE KOSTOLY NA HISTORICKÝCH POHĽADNICIACH** autora Tibora Verzála za pôvodnú odbornú prácu rozširujúcu poznatky o tradičnej kultúre, ktoré sú významnou súčasťou hmotného kultúrneho dedičstva.

Úroveň ďalších prác bola rovnako veľmi vysoká. Autori v nich priniesli nesmierne zaujímavé a cenné poznatky. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli udeliť aj tri symbolické ceny poroty.

CENY POROTY

Publikácia **BREHY - STRETNUTIE S MINULOSŤOU** autorov Anny Lizákovej a Antona Stašova za pôvodnú odbornú vlastivednú monografiu.

Dvoj-CD **OMELINKI Z PAPERADŇANSKÝCH ZVYKOV A PIESNÍ** autorov PaedDr. Lenky Jandušíkovej a členov FS_k Podžiaran z Papradna za aktivity orientované na rekonštrukciu a ochranu zaniknutých javov lokálnej kultúry.

Publikácia **TRADIČNÝ ODEV OBCE LAZANY** autorov zo Sielnice – združenia pre uchovávanie tradičnej ľudovej kultúry v Lazanoch za aktivity sprístupňujúce hodnoty kultúrneho dedičstva.

Projektom Mjartanovo Sebedražie vzdávame hold nielen významnému slovenskému etnológovi Dr. Jánovi Mjartanovi, ale aj všetkým, ktorí sa zaujímajú o našu kultúru, čo je trvalá hodnota našej spoločnosti. Teší nás, že vyhotovujú záznamy o slovenskej kultúre aj pre budúce generácie, o čom svedčí množstvo prihlásených súťažných prác so zaujímavými témami. Je obdivuhodné, že nielen profesionálni, ale aj neprofesionálni nadšenci sa venujú etnologickým výskumom a vyzdvihujú tak etnológiu v praxi.

Jana Hvojniová (RKC v Prievidzi)